

**צו הרחבה (נוסח משולב) לפנסיה חובה
לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957**

בתוקף סמכותי לפי סעיף 25 לחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957 (להלן – החוק)^[1], אני מצווה כי תורחב תחולתן של הוראות ההסכם הקיבוצי הכללי (מסגרת) לביטוח פנסיוני מקיף במשק שבין לשכת התאום של הארגונים הכלכליים בשם הארגונים המפורטים מטה^[2] לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה, האגף לאיגוד מקצועי ואגף הפנסיה, הביטוח ושוק ההון, מיום 6 למרץ 2011 שמספרו בפנקס ההסכמים הקיבוציים 7021/2011, כמפורט בתוספת וכי ההוראות המורחבות יחולו על כל העובדים והמעבידים בישראל.

כן אני מודיע בהתאם לסעיף 31 לחוק כי החל ביום פרסום צו זה – בטל צו ההרחבה לביטוח פנסיוני^[3].

**תוספת
ההוראות המורחבות**

1. להלן הסעיפים של צו ההרחבה:
2. הגדרות

א. המועד הקובע

בכפוף לסעיף 12 להלן, המועד הקובע הינו 1 בינואר 2008 או מועד תחילת עבודתו של העובד במקום העבודה, המועד המאוחר מבין השניים.

ב. השכר הממוצע במשק

השכר הממוצע במשק בהתאם לאופן החישוב המותווה בסעיף 2 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] התשנ"ה 1995, כפי שיעודכן מעת לעת.

ג. חוק פיצויי פיטורים /או החוק

חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג - 1963.

[1] ס"ח התשי"ז, עמוד 63

[2] התאחדות התעשיינים בישראל, לשכת המסחר תל-אביב-יפו בשמה ובשם לשכות המסחר בירושלים, בחיפה ובבאר שבע, התאחדות הקבלנים והבונים בישראל, התאחדות האיכרים הישראלית, התאחדות תעשייני היהלומים בישראל, התאחדות המלונות בישראל, האיגוד הארצי של מפעלי השמירה בישראל, האיגוד הכל ארצי של מפעלי האחזקה והניקיון בישראל, התאחדות המלאכה והתעשייה בישראל, האיגוד הארצי למסחר בישראל, התאחדות ענף הקולנוע בישראל, התאחדות הסוחרים בישראל, לשכת ארגוני העצמאים בישראל, ארגון החברות לאספקת משאבי אנוש.

[3] י"פ 5772 התשס"ח, עמוד 1736

ד. קרן פנסיה מקיפה חדשה

קרן פנסיה מקיפה חדשה היא קרן פנסיה שקיבלה את אישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר ואישור כקופת גמל לקצבה לפי תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964 לאחר יום כ"ט בטבת התשנ"ה (1.1.1995), המעניקה לעמית עפ"י תקנונה זכות לקצבת זקנה, קצבת שארים וקצבת נכות.

ה. קרן פנסיה ותיקה

קרן פנסיה ותיקה היא קופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח, שאושרה לראשונה לפני יום כ"ט בטבת התשנ"ה (1 בינואר 1995);

ו. קרן פנסיה

קרן פנסיה חדשה, קרן פנסיה ותיקה - הכל לפי העניין.

ז. קופת גמל

כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.

ח. קופת ביטוח

כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל), התשס"ה-2005.

ט. קופת גמל לקצבה

כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 לרבות תוכנית ביטוח שאושרה כקופת גמל לקצבה ע"י הממונה.

י. תקנות מס הכנסה

תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופת גמל) התשכ"ד - 1964, כפי שיהיו בתוקף מזמן לזמן, לרבות תקנות שיבואו במקומן.

יא. הממונה

הממונה על אגף שוק ההון, בטוח וחסכון במשרד האוצר.

3. חובת הביטוח הפנסיוני המקיף

א. כל עובד כהגדרתו להלן, שאין לו הסדר פנסיוני מיטיב כהגדרתו להלן, אשר מועסק או שיועסק בכל מקום עבודה, יהיה זכאי להיות מבוטח עפ"י צו זה, ולבחור, בהודעה בכתב למעסיקו בפרק הזמן הקצוב שלהלן בפנסיה מקיפה לרבות קופת גמל לקצבה, שאושרה ע"י הממונה, בה יהיה מבוטח החל מהמועד בו קמה לו זכאותו כקבוע בסעיף 6ה-ז' לצו זה, בתנאי שתכלול גם כיסויים למקרה מוות ונכות, באותה קופה או בקופה אחרת, והכל בכפוף לאמור בסעיף 6ה-ז' להלן:

- (1) מי שיתחיל לעבוד לאחר מועד כניסתו לתוקף של צו זה - 60 יום מיום תחילת עבודתו;
- (2) מי שמועסק 9 חודשים ויותר לפני מועד כניסתו לתוקף של צו זה - לכל המאוחר ביום 1.2.2008 או לחלופין בסוף החודש שבו יכנס צו זה לתוקף, כאמור בסעיף 12 להלן;
- (3) מי שמועסק פחות מ-9 חודשים לפני מועד כניסתו לתוקף של צו זה - 60 יום לפני מועד זכאותו.

ב. לא הודיע העובד למעסיקו בכתב על בחירתו בפרק הזמן הקצוב הנ"ל על הקופה בה בחר להיות מבוטח כאמור לעיל, יבטח אותו המעסיק מהמועד בו קמה לו זכאותו, כקבוע בסעיף 6ה-ז' לצו זה, בקרן פנסיה מקיפה חדשה.

מובהר כי אין בקביעת המועד להודעת העובד על בחירתו כאמור ברישא של סעיף קטן א' לעיל, כדי לדחות את מועד זכאותו הקבוע בסעיף 6ה-ז' להלן.

ג. אין באמור לעיל כדי לפגוע בזכותו של העובד לבחור או לעבור לקופת גמל אחרת על פי כל דין.

4. תחולה

א. צו זה יחול על כל עובד המועסק או שיועסק בכל מקום עבודה, בכפוף לכך שהוראות צו זה לא יחולו על מי שמתקיים לגביו ולו אחד מהתנאים המפורטים בסעיפים הקטנים להלן, ובכפוף לסייגים הקבועים, ככל שקבועים, בהם (להלן בצו זה: **"עובד"** ו/או **"עובדים"**):

(1) מי שבמועד הקובע או לאחריו מבוטח או שמעבידו מחויב לבטחו, עפ"י הסכם קיבוצי ו/או הסדר קיבוצי ו/או הסכם אישי ו/או מנהג ו/או נוהג ו/או צו הרחבה, קיים או עתידי, ו/או דין (להלן: **"הסכם לביטוח פנסיוני"**), כך ששיעור ההפרשות בגינו לקופת גמל, לרבות לקרן הפנסיה, עומד לכל הפחות על 17.5% משכר העובד. מובחר כי על עובד שמעבידו מחויב לבטחו בהסדר פנסיה מיטיב, כמשמעו בסעיף זה, שתחילת ההפרשה על פי ההסדר האמור חלה במועד מאוחר יותר ממועדי תחילת ההפרשה הקבועים בסעיף 6 להלן, יחול האמור בצו זה בתקופה שעד להחלת יישומו של הסדר הפנסיה המיטיב.

(2) מי שבמועד הקובע או לאחריו מבוטח או שמעבידו מחויב לבטחו, מכוח הסכם לביטוח פנסיוני, בהסדר ביטוחי הכולל לרבות באופן נלווה או כנספח גם לביטוח למקרה פטירה וביטוח למקרה אובדן כושר עבודה בקופת ביטוח, המבוססים על תשלום כספי תגמולים ופיצויי הפיטורים, בתנאי שחלק המעסיק לתגמולים אינו נופל מ-5% משכר העובד, חלק המעסיק לפיצויי פיטורים אינו נופל מ-5% משכר העובד וחלק העובד לתגמולים אינו נופל מ-5% משכר העובד.

(3) מי שבמועד הקובע או לאחריו מבוטח או שמעבידו מחויב לבטחו, מכוח הסכם לביטוח פנסיוני, כך ששיעור ההפרשות בגינו עומד לכל הפחות על 11.5% משכרו (5.5% תגמולי עובד ו-6% תגמולי מעביד) או בהסדר פנסיה יסוד בקרן פנסיה ותיקה אך על המעביד של עובד כאמור בסעיף קטן זה, תחול חובת העברת רכיב "פיצויי הפיטורים", בהתאם לשיעורים, למועדים ולשכר המפורטים בסעיף 6 להלן וכן יחולו הוראות סעיף 5 לצו זה. למען הסר ספק מובהר, כי לגבי עובד שביום 1 בינואר 2008, מועסק 9 חודשים ויותר כאמור בסעיף 6ה-ז', העברת רכיב "פיצויי הפיטורים" תחל ביום 1.1.2008 או במועד כניסתו לתוקף של צו זה - המועד המאוחר מביניהם.

(4) מי שבמועד הקובע או לאחריו מבוטח או שמעבידו מחויב לבטחו, מכוח הסכם לביטוח פנסיוני, לרבות הפרשה לקופת גמל (הסדר קצבתי או הוני ו/או כל שילוב ביניהם), כך ששיעור ההפרשות בגינו עומד לכל הפחות על 10% משכרו (5% תגמולי עובד ו-5% תגמולי מעביד), אך על המעביד של עובד כאמור בסעיף קטן זה, תחול חובת העברת רכיב "פיצויי הפיטורים", בהתאם לשיעורים, למועדים ולשכר המפורטים בסעיף 6 להלן וכן יחולו הוראות סעיף 5 לצו זה. למען הסר ספק מובהר, כי לגבי עובד שביום 1 בינואר 2008, מועסק 9 חודשים ויותר כאמור בסעיף 6ה-ז', העברת רכיב "פיצויי הפיטורים" תחל ביום 1.1.2008 או במועד כניסתו לתוקף של צו זה - המועד המאוחר מביניהם.

החל מיום 1.1.2014 יימחקו סעיפים קטנים 1, 2, 3 ו-4 לעיל ובמקומם יבוא סעיף קטן (1) חדש כדלקמן: לא יראו בשיעור הפרשות לקופת גמל, הנמוך מ-17.5% משכר העובד, כהסדר פנסיה מיטיב. מובהר כי על עובד שמעבידו מחויב לבטוח בהסדר פנסיה מיטיב, כמשמעו בסעיף זה, שתחילת ההפרשה על פי ההסדר האמור חלה במועד מאוחר יותר ממועדי תחילת ההפרשה הקבועים בסעיף 6 להלן, יחול האמור בצו זה בתקופה שעד להחלת יישומו של ההסדר הפנסיה המיטיב.

(5) מי שבמועד הקובע או לאחריו מבוטח או שמעבידו מחויב לבטוח מכוח הסכם לבטוח פנסיוני בפנסיה תקציבית בתוכנית המעניקה לעובד זכות לפנסיית זקנה, וכיסיים למקרה מוות ונכות, המשולמת על ידי המעביד (בין במישרין ובין באמצעות קופת גמל כשלם) בתנאי שמדובר בהסדר המיטיב על ההסדר הקבוע בצו זה.

על האמור בסעיפים קטנים 1-5, יחולו גם הוראות סעיף 5(א) להלן (להלן ביחד: **"הסדר פנסיה מיטיב"**).

החל מיום 1.1.2014, יימחקו המילים: "על האמור בסעיפים קטנים 1-5, יחולו גם הוראות סעיף 5(א) להלן (להלן ביחד: **"הסדר פנסיה מיטיב"**)", ובמקומם יבואו המילים: על האמור בסעיפים קטנים 1 ו-5, יחולו גם הוראות סעיף 5(א) להלן.

(6) מי שפרש מעבודתו בגיל פרישת חובה ומקבל קצבה. "קצבה" בסעיף זה למעט קצבאות וגמלאות מהמוסד לביטוח לאומי.

(7) מי שטרם מלאו לו - באישה 20 שנים ובגבר 21 שנים. למען הסר ספק מובהר בזה, כי בהגיע העובד/ת לגיל האמור, יחולו עליה/ו הוראות צו זה, תוך שתילקח בחשבון, לעניין חישוב תקופת ההמתנה כהגדרתה להלן, תקופת עבודתה/ו לפני הגיעה/ו לגיל האמור.

5. מודגש ומובהר כדלקמן:

א. אין בצו זה כדי לפגוע/או לגרוע/או למעט מזכויות העובדים עליהם חל ההסדר פנסיה מיטיב, לרבות הסכם ו/או הסדר אחר, ובכלל זה הסכם קיבוצי כללי, הסכם קיבוצי מיוחד, הסדר קיבוצי ו/או הסכם אישי ו/או צו הרחבה ו/או דין, בתנאי שמעוגן בו ההסדר פנסיוני המיטיב על ההסדר הפנסיוני הקבוע בצו זה.

למען חסר ספק, מובהר, כי במקרה שבו שיעורי ההפרשות לתגמולים (חלק העובד וחלק המעביד) נמוכים מהשיעורים הקבועים בטבלה שבסעיף 6' לצו זה, ההגדלה של שיעורים אלה, תעשה בהתאם לשיעורים ולמועדים המפורטים בטבלה. האמור יחול גם במקרה שבו שיעור ההפרשות לפיצויי פיטורים נמוך מהקבוע בטבלה.

למען חסר ספק ומבלי לגרוע מהאמור, במקרה בו בהסכמי העבודה החלים על המעביד ישנה חובת הפקדה לתגמולים ואין חובת הפקדה לרכיב פיצויי פיטורים, תחול על המעסיק, מהמועד הקובע או לאחריו, החובה להעביר את רכיב "פיצויי הפיטורים", בהתאם לשיעורים, למועדים ולשכר המפורטים בסעיף 6 להלן.

ב. אין בצו זה כדי לפגוע/או לגרוע/או למעט מזכותו של מי שמפרשים בגין רכיבי שכרו שאינם פנסיוניים, כספים לקופת גמל בשיעור של 5% חלק העובד ו-5% חלק המעביד ו/או כל שיעור אחר ו/או מי שמפרשים בגין שכרו כספים לקרן השתלמות ו/או לקופת גמל לעצמאים ו/או לכל ביטוח אחר שאינו ביטוח פנסיוני.

ג. מעביד המחויב לבטוח את עובדיו בהסדר פנסיוני מיטיב אחר, ואשר לא ביטח את עובדיו כמתחייב ממנו, לא יהיה בהוראות צו זה כדי לגרוע ו/או לפגוע בחובתו ליישום ההסדר הפנסיוני המיטיב ובהתאם לקבוע בו.

6. חובת הביטוח הפנסיוני

בכפוף לאמור בצו זה, ובעיקר האמור בסעיף 4א' לעיל (על כל סעיפי המשנה שלו), תחול חובת הביטוח הפנסיוני, אך ורק על עובד, כהגדרתו בצו זה ועל מעבידו, בשלב זה, בתנאים המפורטים להלן:

- א. העובד יבוטח בביטוח פנסיוני, כאמור בסעיף 3 לצו זה.
- ב. השכר המבוטח של העובד לצורך ביצוע ההפרשות הינו, שכר העובד ורכיביו כמשמעם בחוק ובתקנות פיצויי פיטורים, עד התקרה המפורטת בסעיף קטן ג'.
- ג. חובת הביטוח הפנסיוני תחול על השכר המשולם לעובד, או השכר הממוצע במשך כפי שיעודכן מעת לעת, הנמוך מבין השניים.
- ד. שיעורי ההפרשות מהשכר כהגדרתו בסעיף זה לעיל, יהיו בהתאם לאמור להלן, בכפוף להוראות הממונה, תקנות מס הכנסה ותקנות הקרן והם ישולמו מידי חודש בחודשו בהתאם לטבלה הבאה:

סה"כ	הפרשות מעביד לפיצויים	הפרשות עובד	הפרשות מעביד	החל מיום...ואילך
2.5%	0.834%	0.833%	0.833%	1.1.2008
5%	1.68%	1.66%	1.66%	1.1.2009
7.5%	2.5%	2.5%	2.5%	1.1.2010
10%	3.34%	3.33%	3.33%	1.1.2011
12.5%	4.18%	4.16%	4.16%	1.1.2012
15%	5%	5%	5%	1.1.2013
17.5%	6%	5.5%	6%	1.1.2014

ה. בכפוף לאמור בסעיף קטן ו' להלן, העובד יהיה זכאי לביטוח הפנסיוני ולביצוע ההפרשות עפ"י צו זה, כמפורט בסעיף ד' לעיל, מיד בתום 6 חודשים מתחילת העבודה (להלן: "תקופת המתנה"). עובד שיתקבל לעבודה כשהוא מבוטח בביטוח פנסיוני כלשהו, יהיה זכאי לביצוע ההפרשות החל מהיום הראשון לעבודתו בשיעורים שנקבעו בפסקה (ד) לעיל. ההפרשות יבוצעו לאחר 3 חודשי עבודה או בתום שנת חמש - המועד המוקדם מביניהם, רטרואקטיבית ליום תחילת עבודתו אצל המעסיק ולא תחול לגביו תקופת המתנה האמורה.

ו. החל ממועד כניסתו לתוקף של הסכם זה ועד ליום 31.12.2008 ובתקופה זו בלבד, תהא תקופת המתנה כהגדרתה בסעיף ה' לעיל, בת 9 חודשים והחל מיום 1.1.2009 תקופת המתנה תהא בת 6 חודשים כמפורט בסעיף קטן ה' לעיל.

ז. למרות האמור בסעיפים קטנים ה' ו-ו' לעיל, ולמען הסר ספק, מובהר כי עובד שביום 1 בינואר 2008, מועסק 9 (תשעה) חודשים ויותר, ביצוע ההפרשות בגינו כאמור בסעיף 6ד' לעיל, יחל ביום 1.1.2008. כל עובד שישלים 6 (שישה) חודשי עבודה ויותר ביום 1.1.2009, ביצוע ההפרשות בגינו כאמור בסעיף 6ד' לעיל יחל ביום 1.1.2009.

כך לדוגמה: עובד שביום 1 בפברואר 2008, מועסק 9 (תשעה) חודשים, יהיה זכאי לביצוע ההפרשות בגינו כאמור בסעיף 6ד' לעיל, החל מיום 1.2.2008. וכך הלאה, עד ליום 31.12.2008. עובד שביום 1 בפברואר 2009 ואילך, מועסק 6 חודשים, יהיה זכאי לביצוע ההפרשות בגינו כאמור בסעיף 6ד', החל מיום 1.2.2009 ואילך.

7. תשלום לקרן ו/או לקופת ביטוח במקום פיצויי פיטורים

בכפוף לאמור בסעיף 8 להלן, תשלומי המעביד לפי צו זה לפיצויי פיטורים בשיעורים המפורטים בטבלה שבסעיף 6 די לעיל (בטור "פיצויי פיטורים") יבואו במקום תשלום פיצויי פיטורים בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, בגין השכר, הרכיבים, התקופות והשיעורים בגינם נעשתה ההפרשה בלבד. אין באמור בסעיף זה כדי לפגוע ו/או לגרוע מזכותו של עובד לתשלום פיצויי פיטורים בגין שכר ו/או רכיבים ו/או תקופות ו/או שיעורים אשר בגינם לא בוצעו הפרשות לפיצויי פיטורים.

8. ההפקדות ותשלומי המעביד עבור רכיב פיצויי הפיטורים בהתאם לאמור בסעיף 7 לעיל, לא ניתנות להחזרה למעביד, למעט במקרה בו העובד משך 9 כספים מקופת הגמל לפני שקמה לו או לשאיריו זכאות לקבלת כספים מקופת הגמל לפי תקנונה בשל אירוע מזכה בלבד. "אירוע מזכה" - מוות, נכות או פרישה בגיל 60 ויותר, ולמעט אם נשללה זכות העובד לפיצויי פיטורים בפסק דין מכח סעיפים 16 ו- 17 לחוק פיצויי פיטורים.

9. השלמת פיצויי פיטורים:

א. מעסיק המפריש את פיצויי הפיטורים כאמור בטבלה שבסעיף 6' לצו זה, או בשיעורים גבוהים יותר, יהיה רשאי לשלם את השלמת פיצויי הפיטורים עד ל- 8.33% מרכיבי השכר שבגינם מפריש המעביד לקופת גמל (להלן: "השלמת פיצויי פיטורים") לקופת גמל אישית לפיצויים על שם העובד או לקופת גמל לקצבה. הסכים או בחר המעסיק לשלם את השלמת הפיצויים לקופה כאמור, יהיה רשאי להודיע בהודעה בכתב לקופה עם העתק לעובד, כך שכספי השלמת פיצויי הפיטורים יבואו "במקום פיצויי פיטורים" בהתאם לאמור בסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, בתנאים המפורטים בסעיף 7 לעיל בהתאמה, אזי כספי השלמת פיצויי הפיטורים לא יהיו נתונים להחזרה למעסיק כמפורט בסעיף 8.

ב. מעסיק שלא העביר תשלומי השלמת פיצויי פיטורים באופן שוטף כאמור בסעיף קטן א' לעיל, ישלם לעובד הזכאי להם את השלמת פיצויי הפיטורים בהתאם להוראות חוק פיצויי פיטורים, בגין התקופה, השכר והרכיבים בגינם לא הועברו תשלומים כאמור בסעיף קטן א' לעיל.

ג. בכפוף לאמור בסעיף קטן א', בחר המעסיק בהחלת סעיף 14 לחוק על תשלום השלמת הפיצויים, ישחרר לעובד את כל הכספים שנצברו בקופת גמל אישית לפיצויים או בקופת גמל לקצבה ככל שהופרשו בהתאם לסעיף קטן א' לעיל, לרבות בסיום עבודה במקרה של זכאות לתשלום קצבה מקופת גמל לקצבה.

ד. בכפוף לאמור בסעיף קטן א', בחר המעסיק לשלם את השלמת פיצויי הפיטורים כאמור בסעיף קטן א' אך לא בחר בהחלת סעיף 14 לחוק על תשלום השלמת הפיצויים, ישחרר לעובד את כל הכספים שנצברו 10 לו, במועד קרות אירוע המזכה בפיצויי פיטורים ובנוסף ישלם לעובד הזכאי את יתרת חוב הפיצויים בהתאם להוראות חוק פיצויי פיטורים, הן בגין התקופה בה העביר את השלמת פיצויי הפיטורים כאמור (על חשבון פיצויי פיטורים), והן בגין התקופה, השכר והרכיבים בגינם לא הועברו התשלומים להשלמת פיצויי הפיטורים.

ה. לא העביר המעסיק תשלומי השלמת פיצויי פיטורים, ישלם המעסיק לעובד את השלמת הפיצויים כאמור בסעיף קטן ב' לעיל, במועד קרות אירוע המזכה בפיצויי פיטורים.

עובד שלא יהיה זכאי לתשלום קצבה מקופת גמל לקצבה, בשל כך שלא נצבר לטובתו מינימום מזכה בקצבה, יהיה זכאי אף הוא לתשלום כאמור בסעיף זה.

10. זכויות העובדים לפנסיית זקנה, נכות ושאירים

זכויות העובד לפנסיית זקנה, נכות ושאירים בקרן הפנסיה תהיינה בהתאם לתקנות קרן הפנסיה, בה מבוטח העובד, ובהתאמה בחוזה הביטוח, לפי הוראות הממונה ולפי הוראות צו זה.